

A TISZÁNINNENI REFORMÁLT EGYHÁZKERÜLET

1863. július 13. s több következő napjain

SÁROSPATAKON

tartott.

G Y Ű L É S É N E K

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E .

A tiszáninnyi reform. egyházkerület 1863. évi július 13-dik s több napjain tartotta rendes közgyűlését Sárospatakon nagyméltóságú idősb báró Vay Miklós főgondnok, és főtiszteletű Zsarnay Lajos superintendens urak ikerelnöklésük alatt, az egyházmegyék küldöttei, és számos buzgó protestáns egyének befolyásával.

Az egyházmegyék képviselői voltak:

Az abauji egyházmegyéből.

Átányi József esperes, szántói, Komáromy László, tanácsbíró.
Kérészy Mihály, alsó vadászii,
Futó Dániel; szikszói,
Fodor Pál, vilmányi lelkészek.

Az alsóborsodi egyházmegyéből.

Prágay Lajos, maklári, Szathmári Király Pál tanácsbíró.
Vattay Sándor, s. keresztúri,
Miskey Károly, miskolci lelkészek.

Felsőborsodi egyházmegyéből.

Somossi Sámuel esperes, szentpéteri Fekete András, tanácsbíró.
lelkész.

A gömöri egyházmegyéből.

Szentpéteri Sámuel, esperes, pelsőci, Borbély László, segédgondnok.
Kálniczky Endre, vályi lelkészek. Bodon Ábrahám.

Tornai egyházmegyéből.

Lovass Sámuel esperes, szilicei, Zsarnay Imre, tanácsbíró.
Vajányi Lajos, perkupai lelkészek. Lükő Gejza.

Ungi egyházmegyéből.

Szabó Endre esperes, csicseri, Bernáth Zsigmond, segédgondnok,
Németh Imre, bési lelkészek. Kovács Károly, tanácsbíró.

Alsó-zempléni egyházmegyéből.

Hegedűs László esperes, sárospataki, Kún Dániel,
Szekeres János lúci, Erdélyi János, tanácsbírák.
Anti János, tályai lelkészek.

Felső-zempléni egyházmegyéből.

Laky Endre, esperes, izsépi, Evva András,
Kálniczky János, mihalyi lelkészek. Dercsényi Kálmán,
Juhász Antal, tanácsbírák.

Komáromy József, főisk. algondnok. Dr. Heiszler József, főiskolai igazgató.
Kun Bertalan, e. k. főjegyző. Pásztor Dániel, miskolci gimn.,
Bálint József, e. k. aljegyző. Bakó Dániel, s. pataki gimn. igazgatók.

82. Isten szent nevének segítségül való hívása után, főgondnok ur ó nméltósága szívélyes szavakban üdvözölvén a közgyűlés összegyűlt tagjait, kijelenté, mikép ez alkalommal leginkább a főiskolát, s általában a tanügyet érdeklő tárgyak lesznek tanácskozás alá felveendők, — kéri azért ezen fontos ügyek iránt a jelenlevők buzgó részvétét, s közreműködését.

83. Ezután a tanácskozó testület kiegészítése szempontjából, az egyházmegyei képviselők megbízó levelük hitelesítettét, melynek nyomán kitünt, hogy felső-zempléni segédgondnok Kazinczy András, Lovász Miklós, tornamegyei segédgondnok, fontos magánügyek elintézése, Bárczay Albert abauji, Szathmáry Király György felső-borsodi segédgondnokok s Orbán Mihály alsó-borsodi h. esperes urak pedig betegségük miatt maradtak el jelen gyűlésünkről.

84. Sebők Dániel b.-keresztúri helyettes lelkész, kineveztetvén a magas kormány által tábori lelkészül a prágai katonai állomásra, miután állomásának mielőbbi elfoglalása kötelességévé tétetett, — nem várható be az őszi közgyűlés alkalmával tartandó papavátás idejét, — saját kérelme folytán is tehát, de különösen, hogy mint rendes felavatott lelkész hivatalát méltóbb tekintélylyel foglalhassa el, — egyházi vallásos szertartásaink szerint kellő ünnepélyességgel, különösen a vének kezüknek fejére való vetése által eskü letétel mellett papi szent hivatalába felavattatott, s részére a szokásos papi oklevél kiadatván, szívélyes áldáskívánásunk kíséretében kitűzött állomására elbocsáttatott.

85. Olvastatott a nmlgu m. k. H. T. folyó év május hó 23-ról 37,722. sz. a. kelt intézménye, melyben értésünkre adatik, hogy miután a fenálló szabályok szerint érettségi bizonylatok kiállítására, csak kellően szervezett főgimnáziumok s főiskolák hivatvák, érettségi vizsgákra is egyedül a fenálló szabályok szerint képesített tanulók bocsáttathatnak, és az ily érettségi vizsgától netalán visszautasítandott tanulók csupán a visszaútasító főgimnáziumnál vagy iskolánál ismételhetik érettségi vizsgájukat. Továbbá hogy az érettségi bizonylatok mind tartalmilag egészen a fenálló szabályok szerint kiállítandók, — a kormányi közeget pedig, melyet állami, és egyéb nyilvánossági joggal bíró főgimnáziumoknál, a kerületi kir. tanulmányi főigazgatók képezik, — protestáns főiskolákra nézve, egyelőre, az illető kerületi szuperintendensek képezendik, kik tehát a vizsgák rendeltetésénél fogva azokon jelen lenni, s a vizsgákról szóló bizonylatokat aláírni kötelesek. — Minélfogva szuperintendensi hivatalunknak meghagyatik, hogy azon kerületbeli főiskolákat, melyekben az érettségi vizsgák megtartása céloztatik, névszerint megjelelve, annak világos megjegyzése mellett, minő szervezettel bírnak azok? szervezésük annak idejében felterjesztetett-e? a kir. kormányshoz haladéktalanul feljelentse, hogy azokról az egyetem s illetőleg jogakademiák kellő időben értesítettvén, a jövő tanévrei felvétel körül felmerülhető akadályok idejében elháríttassanak.

Hogy ezen iskolai ügyeinket lényegében érdeklő felsőbb rendelet, — a mennyiben iskoláinkban az ugynevezett érettségi vizsgák, már régibb tanrendszerünk alapján, a gimnáziumból az akademiába átlépni szándékozó ifjainkra nézve is, — folyvást gyakorlatban voltak, — sőt mennyiben azok a közel mult idők rázkódtatásai miatt megszakadtak volna, — újabb időkben ismét életbe léptettek, — nem titkolhatjuk el, — saját meggyőződésével is találkozott egyházkerületi közönségünknek.

Mivel azouban az 179^{0/1}. 26. t. cz. 5-dik §-a az iskoláink úgy bel-, mint külélete feletti szabad autonom rendelkezést, ugyszinte az azokban alkalmazandó tanrendnek, annak módjának s szabályzatának megalapítását egyenesen egyházközönségünkre ruházza, s e jogot örök időkre biztosítja: komoly aggodalmat költött keblünkben mégis a nmlgu m. k. H. T. oly rendelete, mely nemcsak azon mérték meghatározását látszik magának igényelni, hogy mely gimnáziumok lehetnek az érettségi vizsga tarthatására, s erről bizonylatok hiteles kiállítására jogosítva s képesítve? hanem protestáns presbiteri egyházkormányzatunk azon sarkpontjának, miszerint itt minden intézkedés egyházi és világi elem testvéri közös részvéte s befolyása által érvényesíthetetik, — világos mellőzésével, — kizárólag a szuperintendensekre ruházza azon jogot, hogy az érettségi vizsgákon jelen legyenek, s azokat és az azokról szóló bizonylatokat érvényesíthessék.

Biztos törvények védpaizsa alatt álló prot. egyházunk s ennek egyik tényleges alkatrésze, tiszáninnen ref. egyházkerületünk, önkormányzati jogaiból folyó szent kötelességének érzi, azért legmélyebb tisztelettel kijelenteni azt, hogy miután mi az érettségi vizsgákat már azon időkben tetteleg gyakorlottuk, midőn még hazánk más tanintézeteiben a nyilvánosság, s az érettségi vizsgák eszméje életre sem jött, — mi az érettségi vizsgákat, mint eddig, úgy ezután is a magunk módja szerint, t. i. önkormányzati jogaink épségben tartása mellett, egyház- s iskolai autonom igazgatásunk elveiből folyó rendszerben, saját törvényes organumaink befolyásával, szigorún fent fogjuk tartani, s azokról szóló bizonylatainkat tanügyi kormányzóink aláírásával hitelesen ki fogjuk állítani, sőt teljes erőnkkel arra is törekszünk, hogy iskolai tanrendszerünk s szervezetünk mellett, melyet a Felsőfok főfelügyelői jogának elismerésül mindenkor készek voltunk és

vagyunk felsőbb helyre felterjeszteni, — ifjainkat akkép képezzük s oktassuk a tudományok minden ágában, hogy a haza bármely intézeteiben méltó helyet foglalhassanak el, s minden körülmények közt a hon közhasznú polgárai lehessenek. De magunkat azon megszorító, — a dolog érdemében, mely nem lehet más, mint a tudományos képzettség kellő méréfoka, — mitsem határozó formaságok általi korlátoltságtól teljes tisztelettel felmentetni kérjük. Mely határozatunknak a nmlgu m. k. H. T. elébe nyújtandó alázatos feliratunkbani előterjesztése elhatározottat.

86. Az egyetemes értekezletre (convent) megválasztott képviselőink sorában részint halálozás, részint visszalépések által hiány támadván, azt következőleg egészítettük ki. Egyházi részről superintendensünk mint rendes conventi tag mellé, Dr. Ferenczy József, Hegedüs László, — világi részről Főgondnokunk mellé Bernáth Zsigmond ungi segédgondnok, s Kóji Komáromy József főiskolai algondnok urak választattak meg. Egyébiránt egyik vagy másik rendes tag akadályoztatása esetében póttagokul választattak, — egyházi részről Szentpétery Sámuel gömöri esperes, s Kun Bertalan főjegyző, — világi részről ifj. báró Vay Miklós, alsözempléni, s Borbély László gömöri s. gondnok urak.

87. Olvastatott a főiskolai tanári testületnek a II-dik osztályzatú tanuló ifjakra vonatkozó felterjesztése, melyben kéri a tanári testület az egyházkerületi kormányt, méltóztassék úgy intézkedni, hogy a főiskolai rendszabályok és fegyelmi törvényeknek a gimnáziumi tanulókat illető, a 23-dik lapon lévő 28-dik cikk, az akadémiai ifjakat illető cikkelyek közül pedig a 28-dik lapon levő 11-dik cikk ezutánra ilyképen módosíttassanak: „Ki egy tantárgyból találtatik második osztályzatúnak, azt utólagos vizsga által kijavíthatja, mit ha elmulaszt, osztálya ismétlésére utasíttatik. Ha pedig két tantárgyból nyert második osztályzatot, utólagos vizsgát nem tehet, hanem egyszerűen osztálya ismétlésére utasíttatik.“

A tanári testület ezen javaslatát az egyházkerületi kormány elfogadja, mint törvényt érvényre emeli, s határozatilag kimondja, hogy jövőre a második osztályzatú ifjakra ezen jelenleg módosított iskolai törvény fog alkalmaztatni.

88. A folyó 1863. évi május 5-dikén s több napjain Miskolcon tartott egyházkerületi közgyűlés határozata által a Vay-Mocsáry-alapítvány tárgyában kiküldött választmány munkálatát benyújtván

Az egész terjedelmében felolvastatott, s a jeles és minden tekintetben kimerítő előterjesztésért a választmánynak őszinte közméltánylat fejeztetett ki, s e nagybecsű okmány mellékleteivel együtt egyházkerületi irattárunkba tétetni rendeltetett. — Ezzel kapcsolatban

89. Felolvastatott az egyházkerületi pénzügyi kisebb választmánynak folyó év június 1-én Miskolcon tartott üléséből azon előterjesztése, mely szerint a Vay-Mocsáry alapítványtökénél az alapítók által szem előtt tartott kamatozás s tőkésítés rendszerének lehetőleg hű követése s a kamatok heveréséből a pénztár gyarapodására háramló hátrány némi kiegyenlítése tekintetéből, jövőre szabályul lenne megalapítandó, hogy a Vay-Mocsáry-alapítványból kölcsönvevők a kamatokat a kölcsön kirendelését tárgyazó pénzügyi bizottmányi határozat keltét előzőleg három óra tartozván jövőben kifizetni, a megszávozott kölcsönösszeg kiadásakor az említett időre járuló kamatot is egyházkerületi pénztárnok ur a kiadandó kölcsönből esetről esetre, vonja le.

Mely fölterjesztésben foglalt javaslat szabályúl elfogadtatván, a Vay-Mocsáry alapítványt kezelő egyházkerületi pénztárnok úr annak értelmében való eljárásra útasíttatik.

90. A békésbánáti esperességbe keblezett bánfalvai helv. hitv. templomot és iskolát építő, és a Szileziában keblezett ágost. hitv. szinte templomot építő skotsahani egyház, a nmlgu H. T. engedélyt nyervén segély gyűjthetésre;

Ezen egyházaknak a hirdetendők sorába még ez év folytán leendő felvétele elhatározott.

91. Ugy szinte Szathmár megyében keblezett semjéni helv. hitv., a Pest-Pilis és Solt egyházmegyékben keblezett kávai, s a Veszprém megyében keblezett csernyei ágost. hitv. egyházak, kiküldendő saját követeik általi segélygyűjtésre nyervén engedélyt,

Ezen egyházak úgy a hívek, mint lelkészek s egyházközségek buzgó figyelmébe ajánlatnak.

92. Olvastatott a nmlgu m. királyi Helytartótanácsnak folyó év május 20-dikán kelt azon rendelete, miszerint a római catholicus, görög egyesült és nem egyesült, továbbá evangélicus és izraelita elemi tanítók fizetései, mennyiben az evangélicusok részéről az illető egyházi előjáróság által kivántatni fog, a szerződésileg meghatározott időszakokban, vagy ha ilyenek egyik vagy másik községben meghatározva nem volnának, negyedévi utólagos részletekben, nem magok a tanítók, hanem a községi előjárók által s pedig a községi pótadó behajtása alkalmával, egyszerre szedettenessenek be, s a tanítónak a községi pénztárból pontosan adattassanak ki.

Ezen főkormányzéki határozatról az egyházkerületben létező egyházak illető hatóságaik útján s a gyakorlatban fenálló módon tudomás s netalán előforduló esetekben leendő igénybevétel tekintetéből értesíttetni rendeltetnek.

93. A nmlgu m. királyi Helytartótanács folyó év május 22 én 38725. sz. a. kelt leiratában Márkus László sepsii helv. hitv. lelkész harmadik osztályú tábori lelkészül a lombárd velencei királyságban,

94. Ugyanazon nmlgu m. királyi Helytartótanács folyó év junius 1-én 42650. sz. a. kelt leiratában Sebők Dániel bodrogh-keresztúri helv. hitv. lelkésznek a cs. k. hadügyminisztérium folyó év május 20-án 3694. és 3825. A. g. sz. a. kelt kibocsátványával prágai 3-ik osztályú helv. hitv. lelkészül kineveztetvén.

Tudomásul vételett.

95. Az ungi egyházmegye folyó év február 17. és 18-án tartott közgyűlésének 35 sz. a. kelt határozatát Úr Erzsébet részéről, az eszenyi templomban fenállott Eszenyi Imreféle fedeles széknék a templomjavítás alkalmával lett kivettetése miatt emelt panasz alaptalanságát illetőleg fölterjesztvén,

A határozatban kiemelt körülmény és azokat támogató adatok alapján, Úr Erzsébetnek ezen egyházkerület részéről folyó év május 5 én s több napjain 47. sz. a. tárgyalt panasza e helyen is alaptalannak nyilváníttatik, s erről a panaszló nő a fölterjesztő egyházmegyei kormányzék útján értesíttetni rendeltetik.

96. Csákány Albert csomonyai egyháztag s több Csákány családbeliek, a csomonyai egyház által családjoknak több év előtt átengedett s azóta általok békében használt templomi székéből isteni tisztelet alkalmával lett kiháboríttatásuk tárgyában az ungi egyházmegye részéről 1863 február 17-én hozott határozat ellen fellebbfolyamodást nyujtanak be.

A folyamodás mellett fölterjesztett határozat vizsgálat alá vétetvén, azon módosítással erősítették meg, miszerint a kérdéses templombeli szék használata Csákány Alberten kívül még a Csákány család mindazon tagjainak, kik azt már eddigelé Csákány Alberttel együtt használták, meghagyatik, miről felebbfolyamodók az ungi egyházmegyei kormánysszék útján értesítendő.

97. A folyó év május 5-én s több napjain Miskolcon tartott egyházkerületi gyűlésnek az egyházkerület kebelében létesítendő egyházi közpénztár tervének keresztülvitelére vonatkozólag 38. sz. a. kelt határozatában foglalt intézkedések s eljárás eszközölve még eddig ugyan nincsenek.

Ennek azonban szorgalmazását az időnek rendkívüli mostohaságából eredt általános szükség és inséggel szemben sem idő-, sem célszerűnek egyházkerületi községünk nem látva, az érintett terv létesítésére vezető intézkedéseket a körülményeknek keresztényi erős hittel várt jobbrafordultáig elhalasztja.

98. Beadja a főiskolai gazdasági választmány a kaposi gyűlés 188 sz. határozatkövetkeztében, az iskolai kézikönyvek eladását tárgyazó véleményét, melyben alapos indokok nyomán előterjeszti, miszerint a kézikönyvek eladásának célső és sűkeresb eszközhetése végett, az alkönyvtárnoki hivatal ezutánra is meghagyandó lenne, azon módosítással azonban, hogy ennek jövedelme eddigelé bizonytalan lévén, az állandóan 100 o. é. frtban állapíttatnék meg, egyszersmind hogy az alkönyvtárnoknak annál nagyobb ösztöne legyen a hitelenkint levő könyvek árának behajtására, neki az évenként bejövendő könyvtárnak kétszáztólija adatnék azon esetben, ha az 100 frt. fizetését meghaladná. Ehez jönne szabad lakás a főiskola valamely szobájában, nem különben eddigi failletménye 2 ölről 3-ra emeltetnék. Továbbá minthogy a könyvek ki s beszállítása tetemes időt vesz igénybe, egy ifju alkalmaztatnék mellé, ki mint ingyenes a tápintézetben étkeznék, szállást a könyvtárnoki szobában nyerne, jövedelme lenne azon összeg, melyet a 3 sátoros ünnepen a könyvtárnok, mint ünnepi követ mellett nyerne. Az alkönyvtárnokot az egyházkerületi küldöttség s tanári kar titkos szavazat útján a végzett theologus ifjak közül választaná, s lemondását félévvel elébb köteles leendene bejelenteni az iskolai igazgatóságnál. Kötelessége lenne az alkönyvtárnoknak a főkönyvtárnoktól időnként bizonyos számú példányokat átvenni, azoknak eladatását helyben eszközölni, azokra felügyelni, s a bevételről havonként számolni a gazdasági választmánynak.

A példányoknak vidékre leendő szállítását a mi illeti, ezzel egy vagy két pontosságáról ismert könyvkötő lenne megbizandó, kik az ekként elszállított s eladott példányok árának ötszáztóliját vennék, a bepakolás terhe s költsége is őket illetvén, könyvtárusok helyben kézikönyveket nem árulhatnak.

Ajánlja továbbá a választmány, hogy a kézikönyvek iskolai év kezdetén osztassanak ki a tanulóknak, s azoknak, kik készpénzzel fizetnek, bizonyos példányok tízszáztólija engedtetnék el, a magukat szorgalmukkal kitüntetett szegény tanulók pedig osztálytanáraik ajánlata után, egészben vagy részben szükségelt tankönyveiket ingyen kapnák.

A helyiségre nézve, mennyiben az alkönyvtárnok eddigi emeleten való lakása al-

kalmatlan, választmány ajánlja, hogy e helyett az újépület északi utcára nyúló két szélső szobája jeleltetnék ki lakásul.

Végre, hogy a hitelben kiadott példányok pontos behajtására nézve az esperesi hivatalok útasíttatnának, hogy az alkönyvtárnok által hozzájuk megküldendett adósok névsorát az illető egyházlátogatóknak adnák ki, s a tartozás behajtásáról gondoskodnának.

Ezen minden tekintetben célszerűnek mutatkozó vélemény egész terjedelmében elfogadtatott, s végrehajtásával az iskolai igazgatóság, s a főkönyvtárnok bíztatnak meg, azon hozzáadással azonban, hogy az alkönyvtárnok, régi pénz- és gyertyailletménye évenként 24 o. é. frtban állapítatott meg.

99. Ennek folytán a főiskolai könyvtár ügye jövőre, miután több oldalról tapasztaltatott, hogy annak eddigi kezelésében sok hiány van, hogy elvalahára ezeken is segítve legyen:

Erdélyi János tanár úr, mint leendő főkönyvtárnok megbízott, hogy minden a könyvtár célszerűbb kezelése iránt eddigelé hozott, de nagy részben teljesítetlenül maradt határozatokat összegyűjtve, ezeknek is figyelembe vételével, készítsen oly szabályzatot, melynek szigorú megtartása mellett magára nézve is lehetőnek véli a könyvtár biztos és szigorú felelősség mellett kezelését; ezen szabályzat az egyházkerületi főiskolai bizottmány által véleményes jelentés kíséretében terjesztessék fel őszi közgyűlésünk eleibe.

Egyébiránt minthogy a könyvtárnoki hivatal is újból szervezetett, s a könyvtárt felelősség mellett másképp kezelni nem lehet, mintha a könyvtár szabályos leltár mellett adatik át a könyvtárnoknak, elhatározatott, hogy a könyvtár a meglevő összeírások szerint darabonként számoltassék át az új könyvtárnoknak, ki jövőre is minden a könyvtárba bejövendő könyveket kellő lajstromozás mellett vezessen be a fő anyakönyvbe és hogy ez a nagy munka mielőbb véghezmelessen, az iskolai igazgatóságnak tételik kötelességévé, hogy erről célszerűen intézkedjék, közreműködve erre kivétel nélkül mindenik tanár egymást felváltva, napi díjuk két o. é. frtban határozatvau el, mint szinte az átszámolás körül fáradozó ifjak napi díjja egy forintban alapítatott meg.

100. Sziute sajnosan tapasztaltván, különösen a jelen vizsgák folyama alatt, mikép a mai korban oly nagy haladást tett, s a tudományos képzettségben annyira nélkülözhetlen tudomány, a természettan célszerű tanításának segédeszköze, physicum museumunk nincs kellő rendben, s abból több szükséges darabok részint hiányzanak, részint hasznavehetlen állapotban hevernek, s így a természettan gyakorlati épületes tanítása kivihetetlen.:

Zsindely István úr, természettan tanára megbízatik, hogy összeírván minden physicum museumunkban lévő taneszközöket, kimutatván azoknak hiányait, elsorolván azokat is, melyek egészben hiányzanak, s így megszerzendők, tegyen jelentést ugyancsak az egyházkerületi küldöttség útján jövő őszi gyűlésünkre, hogy így a hiányok mielőbb pótolva legyenek, s természettani gyűjteményünk a tanítás céljának megfelelő állapotba hozassék.

101. Tiszántúli helv. hitv. egyházkerületi superintendens főtisztelendő Balogh Pé-

ter úr a folyó év ápril 15-én s több napjain tartott egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének két,

A dunamalléki helv. hitv. egyházkerületi jegyzői hivatal, ugyanazon egyházkerület részéről 1863. május 28. s több napjain tartott közgyűlés jegyzőkönyvének egy példányát megküldi.

A megküldött példányok írástárunkba tételre rendeltetnek.

Egyébiránt ez utóbbi testvér egyházkerület részéről 68. sz. a. hozott határozathoz képest a kéri könyvecskékkel segélyek beszédese végett még ez évben a pesti, kecskeméti s n. kőrösi főiskolákból kiküldendő tanuló ifjakat ezentúl is változhatlanul testvéries indulattal fogadja egyházkerületünk. Egyszersmind a 72. sz. alatti pontban említett egyetemes értekezletnek mielőbbi összejövetele egyházkerületünk óhajlásával is találkozik.

102. A nlmgu m. k. H. tanács 1863. június 2-án 38703. sz. a. kelt leirata mellett, a londoni 1862-iki ipar — s műkiállítás emlékkönyvének két példányát megküldvén.:

Annak egyik példánya a sárospataki főiskola, a másik a miskolci gymnasium könyvtárába adatott.

103. A nlmgu m. k. H. tanács 1863. május 28-án 36621. sz. a. kelt intézményében minden vallásfelekezeti lelkészeket az 1862. december 13-án kelt birodalmi törvény 15-ik §-ában reájuk ruházott köteleességekre, valamint a mulasztás következményeire is figyelmeztetni rendeli.

Erről a kebelbeli lelkész urak tudomás s alkalmazkodás végett szokott módon értesítendők.

104. Ugyancsak a nlmgu m. k. H. tanács folyó év június 13-án 855. sz. a. kelt leiratában a lelkészeket az iránt rendeli felvilágosíttatni, hogy minden egyes családhoz tartozó akár azzal egy házban, akár külön vagy más helységben lakó tag, és pedig akár van életben akár nincs, az illető értesítésbe pontosan felveendő lévén, az ellenkező eljárással követendő kihágásnak súlyos következményeit az illetők önmaguknak fogják tulajdoníthatni.

Ezen intézmény tartalma az egyházkerületi lelkészekkel tudomás s alkalmazkodás végett közölni rendeltetik.

105. Ugyancsak a nlmgu m. k. H. tanács a hadkötelesek vagy már szolgáló katonák részére kiállítandó családi értesítőkhöz, továbbá katonai fölmentések, elbocsátások vagy nősülési engedélyek iránti kérvények felszereléséhez a felek részire kézbesítendő kivonatok mintáját folyó év 40200. sz. a. kelt rendelvénye mellett megküldi.

A megküldött mintáknak egy példánya a főiskolai gazdasági választmánynak azon útasítással rendeltetik kiadatni, miszerint a kebelbeli egyházak számára figyelve, a mintáknak oly mennyiségben leendő kinyomása iránt intézkedjék, hogy azokkal a kebelbeli egyházak kellőleg elláttathassanak, a mintáknak mielőbbi várt beérkezéssel fogván a szétosztás iránt a fennírt rendelvényben foglalt figyelmeztetés mellett intézkedés tételre.

106. Szinyei András s több bodrogh-vidéki lelkészek a Tiszaszabályozásból eredő mentesítési terheknek a lelkészi s tanítói földek után, az illető egyházi község által leendő viselését kötelezőleg kimondatni kérik.

Főgondnok úr ő nagyméltósága fölkéretni határozatott, hogy a Tiszszabályozási társulat elnökével magát érintkezésbe tévén, hatályos befolyásával kieszközölni méltóztassék, hogy a szabályozás folytán keletkező úgynevezett ártéri adó ne az illető lelkész vagy tanító, hanem egyházkerületünk eddigi határozata nyomán az egyházi község által legyen fizetendő.

107. Gymnaziális VIII-ik osztály érettségi vizsgájáról jelentést tévén a vizsgáló bizottmány, azon észrevétel kíséretében teszi jelentését, miszerint a mostani vizsgáknál is érzékenyen kitűnt az, hogy az érettségi vizsga eddigelé s jelenben is fenálló gyakorlati módja nem felel meg minden tekintetben a kor kívánalmainak s az érettségi vizsga céljának, azért is némely célszerű módosításokkal kell azt szabályozni.

Megbizatik a főiskola tanári kara, hogy szem előtt tartva autonom iskolai s nevelési közügyeinket, érettségi vizsgatervet, melynek keresztülvitele iskoláink jelen szervezete mellett lehetőségessé tegye ifjainknak azt, hogy az ily vizsgákról szólandó bizonylatokkal más, illetőleg állami nyilvános intézetekbe is beléphessenek: az ekként kidolgozott tervet a főiskolai ker. küldöttség útján jövő őszi közgyűlésünkre terjesszék fel. -

108. Erdélyi János tanár úr eddigi szállásáról saját házába fogván átköltözködni, megürülendett szállása Emödy Dániel jogtanár, a Molnár István úr nyugalomba léptével megürült lak pedig Zsindely István tanár úr leendő lakásuk helyéül jeleltettek ki.

Egyszersmind hogy jövőre a tanári lakok elfoglalása felett semmi vita ne legyen, hanem arra nézve állandó szabály szolgáljon sinórmértékül, elhatározatott, hogy a tanári lakokat az akadémiai tanárok mindenkor hivatali idősbtség rendje szerint, minden azok iránt mások által formálható jog sérelme nélkül foglalhassák el.

109. A főiskolai gym. tanári értekezlet 1862. év szept. 27.-ről kelt jegyzőkönyvének kivonata olvastatván, az illető tanárok abban előterjesztik, mikép hódoló tisztelettel fogadják ugyan, a f. t. egyházkerületnek azon óhajtaikkal is találkozott határozatát, miszerint a hivatal szerint idősb gym. tanárok, érdemeik elismeréseül, az alsóbb gym. osztályokból, ha óhajtják, előléptessenek. De tekintetbe vétetni óhajtván azon körülményt, miszerint gimnázium alsóbb osztályaiban működő tanároknak, alkalom nyitott arra, hogy a magántanítás által szerény jövedelmeiket szaporíthassák, míg a gimnázium felsőbb osztályaiban tanítók csupán határozott évi fizetésükre vannak szorítva, annyival is inkább, mivel többé annak szüksége, hogy póttanárok alkalmaztassanak, elő nem álland, kéri alázatos tisztelettel a f. t. egyházkerületet, hogy eddigi fizetésük az akadémiai tanárok fizetésével egyenlőn 900 fra emeltessék.

Bár mennyire régi, s forró óhajta is egyházkerületi közönségünknek az, hogy a főiskola tanárait érdemeik szerinti illő díjjal jutalmazza: de miután főiskolánk naponként szaporodó szükségei annak minden jövedelmi forrásait igénybe veszik, kérelmező tanárok óhajtasát azon mérvben, mint kéri, nem teljesítheti; hanem alaposan indokolt kérelmük annyiban méltányoltatik, hogy jelen fizetésük egyházkerületünk régibb ígérete s határozata szerint, de csak a gimnázium 4 felsőbb osztályában foglalkozó tanároknak, 800 régi ezüst ftra, vagy 840 o. é. ftra emeltetik, s minthogy

a tanári fizetések ezen felemeléséből eredő terhet elviselni jelenleg nem képes főiskolai pénztárunk, elhatározatott, hogy a szükségelt összeg alapjául szolgáljanak a Molnár István ur volt tanári fizetéséből felmaradandó 200 frt. összeg, és az iskolai orvos felemelt fizetésének fedezésére a tandíjak után kivetendő összegből meggazdálkodható rész; ha pedig ezen kijelölt alapok nem lennének elegendők a fentérintett teher fedezésére, — ennek hiányzó része a gimnázium felsőbb osztályaiban tanuló növendékek tandíjaik után arányosan vettessék ki, — az eziránti előleges számítás megtétele az iskolai előljáróságra bízotván.

110. Főgondnok úr ó nagyméltósága jelenti: miszerint dr. Heiszler József úr tanári hivataláról egyházkerületünk közsajnálataira folyó évi tavaszi közgyűlésünk alkalmával lemondván, e lemondását visszavette, s hivatalát főiskolánkban tovább is folytatni kívánja.

A t. tanár úr azon újabbi önelhatározása, miszerint tanári hivatalát főiskolánk kebelében tovább is megtartandja, új örömmel lepte meg egyházkerületi közgyűlésünket; s a mennyiben a t. tanár urnak főiskolánk irányábani érdemei egész egyházkerületi közönségünk előtt már eddig is közelismertetésben állanak, azok kellő méltánylata némi tanujelül, a t. tanár úr családja javára, az életbiztosítóintézetnél a főiskolai pénztárból évenként befizetendő 100 o. é. frt. jutalomdíj határozatlik.

111. Erdélyi János bölcsészettanár úrnak az irodalmi tanszékre leendő átlépése által a bölcsészeti tanszék megürülvén

Arra a közgyűlés által Pásztor Dániel miskolci főgimnáziumi igazgató tanár úr választatott meg, kinek ez iránti értesítésére superintendensi hivatalunk kéretett meg.

112. Lengyel Endre főiskolai orvos urnak eddigi hivataláról még folyó év tavaszi közgyűlésünk alkalmával történt lemondása következtében

Az ekként megürült főiskolai orvosi állomásra, a határozatilag megalapított 600 o. é. frt. évenkénti díjra, Reisz Gedeon okleveles orvos tudor úr választatott meg, hivatalába belépése szintén a jövő iskolai év kezdetére határozatván.

113. Főiskolai orvos Dr. Lengyel Endre úr végkép búcsút vévén főiskolánktól,

Sajnálkozással bocsátja őt el egyházkerületünk, egyszersmind hivatalában több éven át kitüntetett lelkiismeretes hűségéért s buzgó fáradozásaiért, melyekkel tanintézetünk nagyszámú növendékeit ápolta s gyógyította, szives köszönetét s elismerését főiskolai igazgatóságunk együttesen nyilvánítja, mely nyilatkozatunk illető orvos úrnak jegyzőkönyvileg megküldendő.

114. Antalfi János tanár úrnak az uszodai bevételekről beadott s azon véleménynyel kísért jelentését, miszerint Billich Sándor őrmesternek jövő iskolai évre uszoda s gimnasztika tanítól megmarasztaltatása esetében 200 frt. fizetést mikép lehetne biztosítani, az egyházkerületi küldöttség fölterjeszti.

Annak előrebocsátásával, hogy azon gondoskodás és figyelem, mely a főiskolai uszoda és testgyakorló intézet létrehozása körül egyházkerületünk

részéről nyilatkozott s azon áldozatok, melyeket ama intézei létesítése végett, egyesek a növelés ügyének hoztanak, a minden tekintetben kielégítő eredményben már eddigelé is jutalmat találván, egyházkerületi közönségünk mindkét nemű intézetnek megerősítését s állandósítását óhajtásainak első sorába állítja, ehez képest, midőn a beadott jelentés számadási ágát illetőleg megvizsgálás végett algondnok Komáromy József úr s a főiskolai felügyelő bizottmány köréhez útasítja, arra is megbízza egyszersmind, hogy Billich Sándor őrmester úrnak a jövő iskolai évre is, uszoda s gimnastika tanítóul, azon esetben, ha a katonaságtól való végelbocsátását eszközölni fogja, megmarasztására vonatkozólag föltételül felállított biztosítást mikép? minő forrásból lehetne eszközölni? ezt tárgyazó véleményét a legközelebbi őszi kerületi gyűlés elibe terjeszse elő.

115. Ugyancsak az uszodára vonatkozólag előadatván, mikép az annak építésére vállalkozottak az eredeti költségvetésen túl bizonyos összeget követelnek, arra hivatkozván, hogy magának az építést vezető szabályozási társulati mérnök úrnak e részbeni meghatalmazása folytán az eredeti kevesebb költségre számított tervtől eltértek.

Az uszoda építésére vállalkozottak e részbeni követelését alapossága tekintetében algondnok Komáromy József úrral egytértőleg megvizsgálni s a körülményekhez képest a követelésnek kielégítését eszközölni, a felügyelő bizottmányra bízott.

116. Szuperintendens úr jelenti, mikép a bölcsészeti tanszékre tanárul elválasztott Pásztor Dániel, miskolci gimn. igazgató urat megbiztatásához képest értesítette elválasztatása felől, ki is a bennevetett bizalmat szive mély hálájával fogadta, nyilvánítván, hogy miután egész tanári pályáján keresztül fő figyelmét s törekvését épen a bölcsészeti tanszakra fordította, e kitüntetést, e célra fordított fáradsága legszebb jutalmául fogadja. De miután ez őt egészen váratlanul érdeklette, úgy is mint családapának, úgy is mint a miskolci egyház lekötelezettjének, melynek bizalmát számos éven át birni szerencsés, számot kellvén magával vetnie, kéri a f. t. egyházkerületet, hogy válasza után egypár hétig elvárni méltóztassék.

Főt. superintendens ur jelentése kedves tudomásul vétetett, egyszersmind a megválasztott tanár ur kérelme méltányosnak találtatván, választát mielőbb szívesen elvárjuk, annak beadása iránt egyházkerületi, illetőleg főiskolai kormányzóinkhoz utasittatván.

117. Olvastatott az akadémiai tankönyvek díjazásának tervkészítésével megbizott választmány véleménye, melynek több pontja nem találkozott egyházkerületi közönségünk nézetével:

Azért is ezen ügy a főiskolai egyházkerületi küldöttséghez azon utasítással tétetik át, hogy ezen főiskolánk pénztárát lényegesen érdeklő ügyet komolyan megfontolván, igyekezzék ez iránt jövő őszi közgyűlésünkön oly javaslatot előterjeszteni, mely által az akadémiai tankönyvek kinyomatása, a szerző fáradságának méltányos díjjazása mellett, főiskolánk pénztárának tetemes terhelteése nélkül eszközöltessék.

118. A népiskolai kézikönyvek előállításának azon módja, mely a testvér egyházkerületek közt létesült egyesítés alapján eleinte célszerűnek mutatkozott, nemcsak hogy nem hozta meg eddigelé ohajtott áldását, de sőt megkötvén egyházkerületünk kezét, a tankönyvek előállítására nézve nyomdánk jövedelmét tetemesen alászállította: hogy te-

hát ezen kár húzatosan ne sujtsa főiskolai pénztárunkat, több oldalról azon kérdés tétet, miszerint nem volna-e célosb, a testvér egyházkerületekkel e tekintetben szoros egyesülést némileg tágitani az által különösen, hogy az egyetemes tanügyi választmány által elfogadott s jutalmazott pályamunkákat minden egyházkerület szabadon nyomtathatná s árulhatná, egyedül a pályaművek jutalmazása maradván a testvér egyházkerületek közös költségeül.

Ezen ügy bővebb megfontolás s illetőleg véleményadás végett, ugyancsak a főiskolai felügyelő küldöttséghez tétetik át, a végett, hogy e tárgyban jövő őszi gyűlésünkre adjon javasló véleményyt.

120. Az egyházkerületi miskolci nőnövelde felügyelő bizottmánya folterjesztette a lefolyt 186²/₃-dik iskolai évről ez intézet állásáról hivatalos jelentését, részletes kimutatást közölvén, a tanszemélyzet s előadott tantárgyak jelenlegi állásáról, valamint a nevelés alatt volt tanoncnők létszámáról; jelentéséhez csatolván az 186⁰/₁, 6¹/₂, 6²/₃-dik iskolai évekről szóló vizsgálati táblákat, melyek folytán egyszersmind örömmel tudatja nevezett bizottmány, hogy e zsenge növeldeinkben, a nevelés és oktatás dicséretet méltán érdemlőleg közöltetik s terjesztetik.

Egyházkerületi közgyűlésünk örömmel értesült ezen hévvel keblére karolt intézetnek virágzásáról. S a mennyiben ez intézet fölötti felügyelői hivatalról Édes Albert esperes és Nagy Gedeon urak leléptek, helyettük felügyelőkül Somossy Sámuel felsőborsodi esperes, és Szathmári Király Pál urak kéretnek föl; bizottmányi tagokul a helybeli lelkész, s Soltész Nagy János és Kún István urak bizatván meg, azon biztos reménnyel, hogy ismert buzgalmuk s közremunkálásuk nyomán ez intézetünk továbbra is csak biztos jövőnek s folytonos emelkedésnek nézhetend eléje.

121. Az elnökség által jelentetik, miszerint főiskolánkban, mult iskolai egész évben, egy jogi tanszék nem lévén az arra meghívott tanár által betöltve, az ezen tanszékhez tartozó jogi tudományok előadása, az ugyanezen szakban működött tanár urak között megosztva pótoltatott; — valamint a gimnáziumi szakban is, egy ily tanszék megürülése következtében, a hiányzó tanár tiszte a többi gimnáziumi tanár urak által teljesített, — ezért az érdeklött tanár urak, az illető díjakhoz fáradságuk jutalmául a felügyelő bizottmány előleges fölajánlása szerint is méltán igényt tarthatnak.

Egyházkerületi közgyűlésünk ez előterjesztést a méltányosság s tiszta osztó igazság elvéből kifolyónak lenni tekintvén, a még távol levő jogtanár évi díjából fölmaradt 900 o. é. frtot, úgy a gimnáziumi hiányzó tanár 700 frt. évi díját is, a tanári tiszte teljesített illető tanár urak között, az általuk adott tanórák számával arányban, igazságosan megosztani a főiskolai felügyelő bizottmányra bizatik.

122. Ragályi Zsófia, özv. Kubinyi Lajosné asszony, a néhai Ragályi Pál urnál levő egyházi kölcsönösszeget magára átruháztatni kérvén, — ugyszinte

A héthi helv. hitv. egyház 200 o. é. frt. összeg iránt benyújtott kérvénye

Tárgyalás és elintézés végett az egyházkerületi pénzügyi bizottmányhoz tétetett által.

123. A n. m. m. kir. Helytartótanács 1863. évi május 4-én 90,753/862. sz. alatt kelt leiratában a tanodákra vonatkozólag előírt útmutatások eszközlésére hívja fel a superintendensi hivatalt.

Főtiszteletű superintendens urnak az e részben tett intézkedéséről jelentése tudomásul vétetett.

124. Ugyancsak a nmlgu m. kir. Helytartótanács 1863. Junius 17-én 46099. sz. a. Dienes Károly velezdi lakosnak, mint az ottani helv. hitv. egyház gondnokának, a lelkes által használt egyházi birtok utáni adó megfizetése alól az egyházat fölmentetni kérő folyamodványát superintendensi hivatalunknak elintézés végett megküldi.

Főtiszteletű superintendens urnak az ügyre vonatkozólag alkalmazott eljárása tudomásul szolgál.

125. Ugyancsak a nmlgu m. kir. Helytartótanács 1863. Julius 17-én 35,834. sz. a. kelt leiratában superintendensi hivatalunkat abauj-megyei Felső-Dobsza helységben felállíttatni tervezett, részint helv. hitv. egyházi, részint politikai községi magtár tárgyában véleményadásra hívja fel.

A megfontolandó körülmények s belátása szerinti vélemény fölterjesztésével főtiszteletű superintendens ur bizatott meg.

126. A köziskolai szék által megbízott tanárok a főiskolában levő elemi osztályok célszerű szervezéséről s tanára állandósításáról véleményes jelentésüket előterjesztik.

A szervezésre nézve a javaslatban kifejtett vezérelveket osztja ugyan egyházkerületi közönségünk, miután azonban az elemi osztály tanárainak a szervezési reformok kapcsában indítványba hozott állandósítása olyatén újabb költségeket fogna félidézni, melyeknek fedezésére jelenleg alap és forrás nem létezik; ennek folytán kényszerülve látja magát egyházkerületi közönségünk a benyújtott javaslatnak érdemleges tárgyalását kedvezőbb időpontra elhalasztani.

127. Jogakadémiánk hiányául, egyszersmind ifjaink más tanintézetekbei átlépésök akadályául tünvén az fel, hogy iskolai tantervünkbe az osztrák törvény tanítása nincs felvéve.

Elhatározott, hogy az jogakadémiai tantervünkbe, már jövő tanévre, vétessék fel, úgy, hogy ennek polgári részének tanításával Emődy Dániel, büntető részével Antalfi János jogtanár urak bizatnak meg.

128. Olvastatott nyugalmazott tanár Csoma Mihály úr folyamodványa, melyben kéri, hogy részint 29 éves tanári szolgálata jutalmául, részint számos tagból álló családjának a nyomasztó szükségdtől megmentése végett, nyugdíjja 800 frtra emeltetnék fel,

Miután főiskolai pénztárunkat naponként újabb szükségletek veszik igénybe, arra a főiskolai pénzalapok áttekintése nélkül újabb terhet jelenleg róvni nem lehetvén, pénztárnok úr útasíttatik a pénzalapok kimutatására, s a mennyiben a pénztár állása engedni fogja, kérelmező Csoma Mihály úr folyamodványára méltányos intézkedés fog tétetni.

129. Főgondnok úr ó nagyméltósága jelenti, mikép a prot. irodalmi egyesület létesítése iránt azon kedvező tudósítást adhatja, hogy annak programja nmlgu m. k. H. tanácshoz felterjesztetett, s az iránt mielőbbi kedvező válaszra vár, a melynek megérkeztével nem mulasztja el egyházkerületünket újolag tudósítani.

Ezen értesítés kedves tudomásul vétetett, s e fontos ügy továbbra is ó nagyméltósága becses figyelmébe ajánltatott.

130. Ivánka Sámuel főiskolai énektanár úr fölterjesztett folyamodványában jelentvén: hogy a magyar ref. egyházi énekügy érdekében, annak valódi protestáns szellembeni kezeléséről magának tisztább fogalmat szerzendő, annak őshelyét a Sweicot kívánna beutazni. E célja létesíthetése tekintetéből utazási költségei fedezésére pénzsegélyért esedezik.

A nemes szándok, és szent cél előmozdítására, egyházkerületi közgyűlésünk örömmel, s készséggel nyújt folyamodó tanár úrnak segédkezet; hanem a mennyiben az e célra szolgálható Bárczay alapítvány jelen évre már igénybe van véve; a kért utazási költség összeget ugyanezen alapítványból csak a jövő évre fogja a t. tanár úrnak kiadathatni.

131. Főgondnok úr ő nagyméltósága előterjeszti, miszerint főiskolánkra nézve a már több ízben égető szükségességgnek ismert tetemesebb építkezést, az intézet szellemi és anyagi kára nélkül tovább nem halaszthatónak látván, szükségesnek látja a múlt évi kaposi egyházkerületi közgyűlés határozata folytán az építkezés iránti rögtön előintézkedéseket megtétetni. S a mennyiben az országos hitelintézettől az e célra határozott kölcsön nincs még épen oly közel kilátásban, hogy a tervezett nagyobb szerű építkezés annak segélyével rögtön megkezdethetnék, fölkérendőnek véli az egyházkerületi közgyűlést, hogy főiskolánk részére az építkezés megkezdhetése végett a Vay-Mocsáry féle alapítványi tőke bejövendő kamatait kölcsönkénten fölajánlani szíveskednék.

Főgondnok úr ő nagyméltósága, ez ügyben tett fontos előterjesztése s véleménye egyházkerületi közgyűlésünk egyező ohajtásával találkozott, meglévén győződve, hogy főiskolánk e halaszthatlan kiépítésére semmi áldozat sokallható nem lehet, mint a mi nélkül jövő fölvirágzása bizonyos tekintetben nagy távolba löketnék el. E célra azért a Vay-Mocsáry alapítványi tőke kamatainak kölcsön föl vételét részéről is egyedüli kiegészítő eszköznek látja. Mihez képest superintendensi hivatalunk tisztelettel fölkéretik, hogy ennek eszközlését elősegíteni mielőbb szíveskednék, hogy még ez év folytán, az építési anyagok beszereztetvén, a jövő évben az építkezés azonnal megkezdethessék.

132. Lácza Szabó Károly az általa birt sárospataki francia vagy kovamalomkőgyárat érdeklőleg főiskolánk által ellene indított per megszüntetését kéri.

Ezen kérvény csatolmányával együtt megvizsgálás, s a kérelemnek a törvény által főiskolánk érdekének alapján mennyiben lehető teljesítése tekintetéből ügyész Szakácsi Dániel úrral egyetértőleg előterjesztendő okadatolt véleményadás végett a főiskolai felügyelő bizottmánynak kiadatik.

133. Olvastatott a főiskolai számvevő s vizsgáló küldöttségnek folyó 1863 január 26-án tartott üléséről bemutatott jegyzőkönyve, melynek is

4-ik pontját illetőleg, arról, hogy néhai Fáy Ferenc úrnak testvérje Ragályi Pálné asszony és a Fáy Ábrahám úr árvái a pestmegyei kávai jószágban részesültek e? alapos és biztos tudomást szerezni, Pesten lakó ügyvéd Zsarnay Ábrahám közreműködésével s főiskolai igazgató tanár s Kun Dániel főiskolai pénztárnok urak az eredményről jelentés elvárása mellett megbizatnak.

Az 5-ik pontra nézve Tóth Lajos esődtömegéből Tokai Nagy Imre s Gondnok Borbálának kölcsönzött 1000 frtról kiállított kötvény tárgyában a tőke biztossága iránt meggyőződést szerezni, s mind eddigelé fizetetlenül lévő kamatoknak pedig, ha másként nem történhetnék, törvényes úton is

leendő behajtását ezzközölni egyházkerületi ügyvéd Horváth Antal úrra bízott.

A Dobozi féle és az erdélyországi, főiskolánkat illető ügyekre nézve, Tóth Sámuel úr, ki főiskolánk ügye mellett eddig is szíves részvétellel buzgólkodott, a főiskolai igazgatóság által tisztelettel felkérendő, hogy szíveskednék ezen ügyek mibenléte felől tudósítást tenni, s világosan értesíteni a felől, vajjon ezen ügyekre nézve lehet-e főiskolánknak valami reménye.

A 7-ik pontra Bárczay János úr 5000 azaz ötezer o. é. frt. tartozása s annak kamatai, 32. frt. 25. kr. betáblázási illeték, valamint Szathmáry Király György urról reászállott 500 azaz ötszáz frt. adósság tárgyában a számvevőszék által meghagyottaknak a határozatban megszabott 15 napi határidő alatt leendő teljesítése, egyházkerületi ügyvéd Horváth Antal úrnak e helyről is különösebben kötelességeül tétetik, eljárásának eredményéről való jelentése őszi kerületi gyűlésünkre bevértván.

A 60-ik pontra azon javaslatot illetőleg, miszerint 1000 frtot alapító egyes jóltevőknek halálukig, egyházaknak pedig folytonosan joguk legyen a tápintézetbe jóigyekezetű és jó erkölcsű ifjakat vétetni fel, helybenhagyatott oly föltétellel, hogy ha az illető alapítók a kinevezési jogot gyakorolni elmulatnák, azon esetben azt iskolai igazgatóságunk fogja gyakorolni. Egyébiránt Antalfi János akadémiai tanár úr, mint a tápintézet felügyelője, az időjárás mostohasága folytán rendkívülivé vált körülmények tekintetbe vételével megbizatik, hogy a tápintézet jótékonyságának minél többekre leendő kiterjesztését valamint azt is tárgyazólag, általában miként lehetne tanuló ifjainknak magán házaknál föl nem található olcsóságú élelmezést eszközölni? s azt mi hamarabb életbe léptetni? kimerítő véleményes jelentését, illetőleg javaslatát mielőbb nyujtsa be.

A 66-ik pontra esperes urak a megyéjükben levő járások névsorozatának megküldésére s az annak nyomán készitendő táblázatokba beirt tartozóktól az általok bejegyzett jótéteményeknek örölycs behajtására ezen egyházkerület részéről is a siker biztos reményében felhivatnak.

A 69-ik pontra Komáromy József úrnak algondnokká lett elváltása s Nagy József szomotori lelkész úrnak visszalépése által a főiskolai felügyelő bizottmánybau megüresült helyre Dercsényi Kálmán és tokaji lelkész Bodolay József urak ezennel kineveztetnek.

A 85-ik pontra: a főiskolai képezdében leendő felvétel felett esetről esetre határozni algondnok úr s a felügyelő bizottmány köréhez utasítottatott.

A 89-dik pontra: megalapítottatott, hogy a jövőben alkalmazandó új tanárok főiskolánk székhelyére leendő átköltözködésük alkalmával úti általányképen 20 mint legkisebb, s 60 o. é. frttal, mint legmagasabb összeggel láttassanak el.

Egyébiránt:

A számvevőszék jegyzőkönyvének többi minden pontjában foglalt intézkedések egyházkerületi közönségünk részéről is elfogadtattak s helybe gyattak.

134. Olvastatott az egyházkerületi papvizsgáló választmánynak, folyó év július 11—13. napjain Sárospatakon tartott vizsgálati működéséről szóló hivatalos jelentése; mely szerint

A vizsgálat a megalapított rendszabályok megtartása mellett következő renddel és eredménnyel teljesített.

I. Lelkészi képességi vizsgát tettek általános osztályzattal:

A. A gömöri egyházmegyéből:

1. Nagy Antal, rimaszombathi helyettes lelkész, dicséretes,
2. Kovács László, berzétei segédlelkész, dicséretes,
3. Soos Miklós, rozsnói s. l. kitünő,
4. Lengyel Ferenc, rimaszombathi segédlelkész, dicséretes.

B. Az alsóborsodi egyházmegyéből.

5. Kody Benő, noszvaji s. l., kitünő.
6. Tóth Sámuel, tiszánánai s. l., kitünő,
7. Tóth Dániel, cserépfalusi s. l., kitünő,
8. Nyilas Alajos, s. l., kielégítő.

C. A tornai egyházmegyéből.

9. Kapossy György, barkai h. l., dicséretes,
10. Lükő Béla, körtvélyesi s. l., kielégítő.

D. A felsőborsodi egyházmegyéből.

11. Seres István, felső-kelecsenyi h. l., kielégítő,
12. Simon Károly, bábonyi s. l., kielégítő,
13. Baksy Sándor, edelényi s. l., dicséretes,
14. Simon József, szentpéteri s. l., dicséretes.

E. Az unghi egyházmegyéből.

15. Petrás Sándor, bezói h. l., dicséretes,
16. Szabó Károly, kis-ráthi s. l., kielégítő.

F. Az abaúji egyházmegyéből.

17. Makay János, szinai r. l., kielégítő,
18. Gadnay Károly, bódri r. l., dicséretes,
19. Bazin János, devecséri s. l., ismétlésre utasított.
20. Kapossy Mihály, szikszói s. l., dicséretes,
21. Tatár Mihály, kázmárki s. l., kielégítő,
22. Szabó Lajos, gibárti s. l., kitünő,
23. Molnár Pál, vilmányi s. l., kielégítő,
24. Gömör Páter, buzitai s. l., dicséretes,
25. Ábrahám Gyula alsó vadászi s. l., kitünő.

G. A felsőzempléni egyházmegyéből.

26. Hegedüs Endre, deregnyői s. l. kitünő.

Összesen 26-an.

II. Lelkészi bekebelezési vizsgát tettek:

1. Péter János, cserépfalusi volt tanító, kitünő,
2. Kovács Sámuel, tiszánánai volt tanító, dicséretes,

3. Eperjessy Ferencz, sajobámosi volt tanító, kielégítő,
4. Lesko László, szentpéteri volt tanító, kitűnő,
5. Kállay Miklós, szikszói algimnáziumi tanító, dicséretes,
6. Benkő Gáspár, pelsüci tanító, kielégítő,
7. Szabó József, pályavégzett, kitűnő,
8. Bodnár Endre, pályavégzett, dicséretes,
9. Vécsey Pál, aszalói tanító, dicséretes,
10. Soltész János, kazinczi volt tanító, dicséretes,
11. Vattay István, pályavégzett, kitűnő.

Összesen 11.

Ez utóbbiak közül: Péter János, Kovács Sámuel, Eperjessy Ferenc, Kállay Miklós, Bodnár Endre és Vécsey Pál a vizsgálati tantárgyak közt világosan kijelölt theologiai encyclopédiából vizsgát nem tévén, azt a második, vagy is lelkészi képességi vizsga alkalmával pótlólag letenni utasíttatnak.

Összesen tehát a két rendbeli vizsga alá bocsáttattak 37-en, kik közül egy ismétlésre utasíttatván, a többiek a vizsga letételről szóló okleveleiket a vizsgáló választmány által aláírva, s szuperintendensi pecséttel ellátva s hitelesítve, mindnyájan, és egyenkint kezeikhez vették.

Az ekként bevégzett mindkét rendbeli vizsgálat folytán vizsgáló választmány, szerzett tapasztalatainál fogva, az ilyenmő papvizsgákra nézve még némely jövőre megtartandó célszerű rendszabályok hozatalát vélné szükségesnek.

1. Tapasztaltatván, miszerint többen a vizsgára előállott egyének közül bizonyos tantárgyakra nem készülnek, minek következtében azokból vizsgát nem tehettek.

Erre nézve határozatilag kimondandó lenne, miszerint jövőre, ki a vizsgára kiszabott tantárgyak mindenikére teljesen el nem készült, s azoknak bármelyikéből magát vizsgátételre képtelennek nyilvánítja, annak vizsgája el nem fogadtatik. A theologiai encyclopädia, melyre vezérkönyvül Révész Imre ismert becsű, s a magyar irodalomba átvitt, e nemű jeles műve ajánltatik, a második vizsgára lenne átteendő, azon oknál fogva, mert annak tárgyai inkább oda illők. Apologeticára főt. Zsarnay Lajos szuperintendens úr e nemű műve jelöltetvén ki.

2. A bizonyítványokra nézve tapasztaltatván: miszerint többen a vizsgára jelentkező egyének közül pusztán csak hivatalos működésök idejéről és helyéről látják el magukat kellő bizonyítványokkal, s azonkívüli tartózkodásuk és az alatti foglalkozásuk, s magukviselete igazolva nincs.

Jövőre állandó szabályul köztudomássá lenne teendő, hogy a vizsgát tenni akaró egyének, nem csak hivataloskodásuk helyéről és idejéről, hanem azon kívüli életükről is mindenkor hiteles bizonyítványt tartoznak előmutatni, ettől függesztetvén föl vizsga alá bocsáttatásuk.

3. Kérdésbe jöven, vajon elfogadható és helyes-e, miszerint a még tanítói állomáson lévő, valamint a theologiai tanfolyamot bevégzett ifjak is, pályájuk bevégeztével azonnal vizsga alá mehetnek.

Erre nézve a tanítói állomáson lévő, de azt be nem végzett ifjak vizsgája, ha ugyan a kiszabott tanfolyamot bevégezték, elfogadtatnék ugyan, azon határozott kijelentés mellett azonban: miszerint az egyházaikkal díjlevelileg kikötött idő előtt tanítói állomásait, az egyházak nyílt belecgyezése nélkül el nem hagyhatják. A theologiai tanfolyamot épen bevégzett, de még iskolatagokul tekinthető ifjak pedig vizsgát tehetnek, azonban a dolog természetéből folyólag kimondandó lenne: hogy a mennyiben a vizsgát tevő egyén multhatlanul szükséges iskolai bizonyítványának kivétele által iskolatag lenni megszűnik: az ilyen az iskolatagot illető, bár mi jótéteményekben többé nem részesülhet.

4. A papi vizsgák idejének meghatározására, a vizsga fölvételi kérvényeknek, a vizsga meghatározott ideje előtt egy hónappali beadása kevés idő lévén az eddigi rend-

szabály oda lenne módosítandó: miszerint a kikerülhetlen szükség esetében tavaszi vizsgára jelentkezés február hó, a nyári vizsgára pedig april hó utolsó napjáig történjék. A szükség esetébeni vizsgára nézve még az is kimondandó lenne, hogy ezen szükség csak akkor állhat be, ha az egész egyházkerület kebelében alkalmazható, vagy is vizsgát tett egyén, ki az ily üresedés betöltésére ajánlkoznék, nem találhatik.

5. Vizsgáló választmány sok tekintetben célszerűnek látván, ha jegyzője nem a választmány kebeléből lenne választva.

Jövőre e tekintetben minden alkalommal az egyházkerületi jegyzői hivataltól kívánna egyént alkalmazni.

Egyházkerületi közgyűlésünk a vizsgáló választmány ezen jelentését örvendetes tudomásul vevén, s a javasolt, és előterjesztett rendszabályokat helyeseknek s célszerűeknek találván, azokat jövőre, mint teljes érvényűeket alkalmaztatni kívánja. A jelen papvizsga egész lefolyásáról részletesen szóló jegyzőkönyvet pedig, mint jövőre nézve is teljes hiteleségű okmányt, az egyházkerületi levéltárba letéetni határozza.

134. A már határozatilag megválasztott, s határozatilag a jövő iskolai év kezdetével elfoglalandó sárospataki főiskolai tanárok szokásos székfoglaló beszédek tartása mellett ünnepélyesen lévén kijelölt tanszékeikbe beigtatandók.

Ezen beigtatási ünnepély a jövő iskolai év kezdetére folyó év szeptember 14-ik napjára tüzetik ki; ohajtatván, hogy f. t. szuperintendens úr és főgondnok úr ő nagyméltósága is ez ünnepélyt személyes jelenlétükkel díszesítenék, különben annak végrehajtására a főiskolai algondnoki hivatal s felügyelő bizottmány bizatik meg.

135. Olvastatott Fodor Erzsébet, özv. Gyulai Sámuelné folyamodványa, melyben az iránt terjeszti elő kérelmét, hogy miután néhai férje vagyonának jelentékeny részét végrendeletileg sárospataki főiskolánkra hagyományozta, az ezen hagyományt tartalmazó végrendelet iránt szerkesztett jegyzőkönyvnek egész foglalata hiteles másolatban minden e tárgyban kelt határozattal együtt részére adatnék ki főiskolai levéltárunkból.

Miután a b. e. hagyományozó végrendelete szerint főiskolánkra jelentékeny jótétemény néz, egyházkerületi közgyűlésünk ezen egész ügyről világos ismeretet akarván szerezni, megbízta főiskolai algondnok Komáromy József urat, hogy minden e tárgyra vonatkozó okiratokat kikeresztetvén, azokat jövő őszi közgyűlésünkre terjessze fel, a mikorra a folyamodó kérelmét tárgyazó határozat hozatala is áttétetik.

136. Az alamiznapézek rendezésére kiküldött választmány beadván jelentését, abból kitünt, mikép a különféle célokra begyűlt 684 frt. 38 kr-ból, 252 frt. 33 1/2 kr. behagyatott, 423 frt. 93 1/2 kr. pedig kiosztandó lesz az illető célokra. A 252 frt. 33 1/2 kr. hova leendő fordítása iránt választmánynak az a véleménye, hogy abból 61 frt. 46 kr. a szegényebb lelkészek s iskolatanítók részére gyűlt 58 frt. 54 kr-hoz lenne csatolandó, hogy így az egyházmegyék által ezen jótéteményre ajánlott 8 lelkész tiztíz frtot, 8 iskolatanító ötöt frtot kapnának, a felül maradandó 190. frt. 82 1/2 kr. pedig a fő leánynevelde javára fordíthatnék.

A választmány ezen jelentése s véleménye egész terjedelmében elfogadtatott, s kivitelével a dékáni hivatal bizatott meg.

137. Kérdésbe jöven: hogy vajjon a papi vizsgálati rendszer változtával a föl-

szentelendő ifjú lelkészek bizonyítványainak kiállítása s felolvasása a papszentelési ünnepély alkalmával az eddigi gyakorlat szerint az egyházmegyei főjegyzők által történjék-e?

Határoztatott: hogy a bizonyítványok ezután is az eddigi gyakorlat szerint lesznek az egyházmegyei főjegyzők által összeállítandók, s fölolvassandók. Az ez alkalommal tartatni szokott ünnepélyes templomi szónoklatra pedig a már régebben hozott határozat értelmében, a superintendensi hivatal által lesznek a főszentelendő ifjú lelkészek közül egyének kijelölendők.

138. A jelen évi őszi s ünnepélyes papszenteléssel egybekötött egyházkerületi közgyűlés tartása

Sor szerint a tornai egyházmegyére következők: annak helyéül Görgő, határidejeül pedig szeptember 27-ik s következő napjai tűzetnek ki: Melynek folytán

119. Olvastatott a főiskolai gazdasági választmánynak a főiskolában felállítatni célba vett kórodáróli alapterve, miszerint kimutattatik, hogy az ezen intézethez megkívántató helyiség, felszerelés, sat. előállítására megközelítő árösszegben 820 frt. 48 o. é. krba kerülne, s ezen kívül a gyógyszerek, étkezés, mosás, fűtés, személyzet, és fő felügyelet módja és köre is kijelöltetik, s továbbá, hogy az eddig ezen intézetre előállt pénzalap nem több, mint 258 frt. 69 o. é. krt. tenne.

A bemutatott tervezet elvileg teljes jóváhagyással elfogadtatván, a kellő rendszabályok hozatala, a szükséges pénzalap előállításának lehetővé tétele, valamint minden ez intézet érdekében megkívántató részletes intézkedések megtételére a főiskolai felügyelő bizottmány a gazdasági választmánnyal, főiskolai orvossal, s illetőleg az iskolai székkal egyetértésben megbizatik, oda utasítatván, hogy addig is, míg a célba vett kóroda teljesen felszerelve, a fő intézet rendelkezésére állhatna, a gyógykezelés, s kellő ápolásról mindjárt a beállandó iskolai évben, lehetőleg gondoskodják.

Jegyzették Kun Bertalan főjegyző: 82, 83, 85, 86, 90, 91, 98, 99, 100, 107, 109, 113, 116, 117, 118, 127, 128, 129, 132, 133, 135. —

Bálint József egyh. ker. aljegyző: 110, 111, 112, 119, 120, 121, 130, 131, 134, 136, 137, 138.

Apostol József vil. jegyző: 84, 87, 88, 89, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 115, 122, 123, 124, 125, 126, 132, 134.

Kiadta

KUN BERTALAN,
egyházkerületi főjegyző.

Tárgymutató a-ra, kiket mely határozatok illetnek.

Főgondnoki hivatalt 86, 106.

Superintendensi hivatalt 86, 125.

Az espereseket, s esperességeket 90, 91, 92, 98, 103, 104, 133, 136, 134.

Főiskolai igazgatóság 87, 98, 99, 100, 105, 107, 108, 109, 133, 4. sz.

Egyházkerületi felügyelő bizottmány 107, 114, 115, 117, 118, 119, 121, 132, 133.

Főiskolai algondnokot 86.

Bernáth Zsigmond s. gondnokot 86.

Ifj. báró Vay Miklós s. gondnokot 86.

Borbély László s. gondnokot 86.

Ferenczy József kassai lelkészt 86.

Hegedüs László esperest 86.

Szentpéteri Sámuel esperest 86.

Az egyházker. pénzügyi választmányt 122.

Ungi egyházmegyét 95, 96.

Dunáninneni f. t. egyházkerületet 101.

Erdélyi János könyvtárnokot 98, 99.

Emődy Dániel jogtanárt 108.

Dr. Heiszler József tanárt 110.

Zsindely István tanárt 100.

Antalfi János tanárt 60, 133.

Pásztor Dániel miskolci igazgatótanárt 111, 116.

Bakos Antal egyházker. pénztárnokot 89, 131.

Reisz Gedeon orvostudort 112, 119.

Lengyel Endre főiskolai volt orvost 113.

Kún Dániel főisk. pénztárnokot 133.

Tóth Sámuel ügyvédet 133.

Horváth Antal egyházker. ügyvédet 133.

Dercsényi Kálmán, e. t. bírót 133.

Bodolay József tokaji lelkészt 133.

Ára 20 kr.